

Kriminaalpreventsiooni Nõukogu 2000. aasta tegevuse aruanne

I NÕUKOGU KOOSSEIS JA TÖÖKORRALDUS

Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 28. märtsi 2000 korralduse nr 234-k punktist 2 võib Kriminaalpreventsiooni Nõukogu (KPN) koosseisu kuuluda kuni 25 liiget. Käesoleval hetkel on Kriminaalpreventsiooni Nõukogus 22 liiget (nimekiri lisatud) ning koosseis on kinnitatud 2000. aasta märtsis.

Liikmete valikul on lähtunud printsiibist, et esindatus oleks tasakaalustatud, st. et esindatud oleks riiklik, kohalik ning elanikkonna tasand.

Riiklik tasand (9 kohta): ennetamises osalevate ministeeriumide ministrid (justiits-, sotsiaal-, sise-, haridus- ja rahandusminister) ja õiguskaitseasutused (politsei, prokuratuuri, kohtu esindaja).

Riikliku tasandi esindajate kaasamine on oluline, et tagada väljatöötatud strateegia tulemuslik rakendamine ministeeriumide poolt.

Kohaliku omavalitsuse tasand (5kohta): kohalike omavalitsuste esindajad (Tallinna linn) ja omavalitsusliitude ühenduste esindajad (Pärnu, Ida-Virumaa, Harjumaa, Tartumaa). Nimetatud omavalitsusüksuste ja regioonide esindajad kaasatakse KPNi töösse kohalike kuritegevuse probleemide tõstatamiseks riiklikul tasandil, samuti tagasiside tagamiseks valitsuse ja kohalike omavalitsuste vahel.

Elanikkonna tasand (5 kohta): Mittetulundusühingud (Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit 1, Kirikute Nõukogu 1, Korteriühistute Liit 1).

Mittetulundussektori esindajate kaasamine on oluline, et tagada elanikkonna tasandi huvide esindatus.

Äriühingud (Turvaettevõtete Liit 1, Eesti Arhitektide Liit 1). Turvaettevõtted omavad politsei kõrval reaalselt potentsiaali kuritegevuse tõkestamisel, mis tingib nende kaasamise vajalikkuse.

Oluline on arhitektide kui füüsilise elukeskkonna kõige vahetumate kujundajate kaasamine, mis samuti omab otsest seost kuritegevusega.

Teadusasutuste esindajad (Tartu Ülikool 1, Riigikaitseakadeemia 1). Kuritegevuse olukorra põhjuste analüüs on aluseks tulemuslike ennetavate meetmete väljatöötamisele ja nende hindamisele, seetõttu kaasatakse nõukogu töösse vastava ala asjatundjad.

Tulenevalt Vabariigi Valitsuse korralduse nr 234-k punktist 5 on Kriminaalpreventsiooni Nõukogu ülesandeks anda arvamusi ja teha ettepanekuid Vabariigi Valitsusele järgmistes valdkondades:

- 1) kuritegude ennetamise riiklik strateegia ja ministeeriumide tegevuskavade väljatöötamine;
- 2) kuritegude ennetamise riikliku strateegia elluviimine;
- 3) kuritegevuse ennetamine ja kriminaalpoliitika;
- 4) kuritegevuse olukord riigis.

Selle korraldusega vabastati KPN riigi kriminaalpreventsioonitöö koordineerimisest, sest organ, mis käib koos 3-5 korral aastas ei saa täita järjepidevat tööd nõudvaid alalisi ülesandeid.

II KRIMINAALPREVENTSIOONI NÕUKOGU TEGEVUS ERI VALDKONDADES 2000. AASTAL

2000. aastal kohtus nõukogu neljal korral (28.04, 17.06, 21.09, 07.12). Käesolevas peatükis antakse alapunktide kaupa ülevaade nõukogu tegevusest. Rõhuasetus on nõukogu poolt Vabariigi Valitsusele esitatud dokumentidel, sest nõukogu pöhiülesandeks on olla valitsusele nõuandvaks organiks.

1. Kriminaalpreventsioon meedias

28. aprilli istungil kuulutati välja kriminaalpreventsiooni kuu (koos ürituste ajakava kinnitamisega). 2000. aastal Kriminaalpreventsiooni Nõukogu poolt korraldatud avalikkuse teavitamise kampaania "Kriminaalpreventsiooni kuu" läbiviimiseks kulutati KPNI eelarvest üksnes 10 tuhat krooni, mis oli ilmselgelt ebapiisav trükkimaks vajalikul hulgal materjale ja korraldamaks üritusi. Seetõttu jäi 2000. aastal antud üritus tagasihoidlikuks. 2001. aastaks on KPNI eelarve projekti kohaselt planeeritud sama ürituse läbiviimiseks kulutada 25 tuhat krooni.

2. "Kuritegude ennetamise süsteemi kirjeldus ja arengustrateegia 2000-2003"

20. jaanuaril toimunud nõupidamisel, kus osalesid justiits-, sotsiaal-, haridus- ja siseminister kiideti arengustrateegia heaks ja otsustati saata Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks kus see kinnitati 28. märtsil.

Arengustrateegia missioon: suurendada elanikkonna turvalisust kuritegude ennetamise korraldamise kaudu riiklikul, kohalikul ja elanikkonna tasandil. Kõik nimetatud tasandid peegelduvad ka nõukogu koosseisus (vt ka peatükk I).

Riiklikul tasandil osalevad kuritegude ennetamises Vabariigi Valitsus, Kriminaalpreventsiooni Nõukogu ja ministriumid.

Kohalike omavalitsuste tasandil toimub kuritegude ennetamise alane tegevus kohaliku omavalitsuse juurde moodustatud kuritegude ennetamise komisjoni kaudu. Elanikkonna tasandil toimub ennetamisealane tegevus läbi mittetulundusühingute. Kuritegude ennetamise alase tegevuse koordineerimine on Justiitsministeeriumi ülesanne.

3. "Kuritegude ennetamise riiklik strateegia aastani 2005"

15. mail toimus viie ministri: sise-, sotsiaal-, haridus-, justiits- ja rahandusministri nõupidamine, kus arutati "Kuritegude ennetamise riiklik strateegia aastani 2005" raames 2001. aasta tegevuse finantseerimise küsimusi. Ühises arutelus leiti, et riik peaks senisest enam kulutama raha ennetamisele, mitte kuritegude tagajärgede likvideerimisele.

17. mai istungil kinnitati Kriminaalpreventsiooni Nõukogu kodukord ja arutati "Kuritegude ennetamise riiklik strateegia aastani 2005" eelnõud. Otsustati moodustada viieliikmeline tööühm (tööühma juht Margus Kurm, liikmed – Jaan Sootak, Jüri Saar, Elmar Nurmela ja Andres Jaadla) antud dokumendi analüüsimiseks.

Vabariigi valitsus kinnitas strateegia 11.07.2000. Strateegias seati peamised eesmärgid ennetustöös:

- üldsuse tõhusam kaasamine kuritegude ennetamisse;
- omandi tõhusam kaitse;
- suurem turvalisus tänavatel ja avalikes kohtades;
- noorte õigusrikkumiste ja kuritegude vähendamine;

- ohvriabi parem kättesaadavus;
- korduvkuritegude ärahoidmine.

4. “2001. aasta kriminaalpreventsiooni tegevuskava”

21.septembri istungil arutas KPN 2001. aasta kriminaalpreventsiooni tegevuskava, mis koostati tuginedes riiklikule strateegiale. Tegevuskava töötati välja 2000.a. augustis-septembris 4 juhtivministeeriumi (Haridus-, Justiits-, Sise- ja Sotsiaalministeeriumi) spetsialistide poolt. Tegevuskava koostamisel on aluseks võetud 15. mail 2000. a. toimunud viie ministri nõupidamisel seatud prioriteetidid ning rahalised piirmäärad ja jälgitud on põhimõtet, et tegevustega oleksid kaetud kõik strateegias seatud eesmärgid. Samuti võimaldab ühtse tegevuskava olemasolu ära hoida ülesannete dubleerimist. Vastavalt tegevuskavale on järgmisel aastal plaanis kulutada ligikaudu 23 miljonit krooni erinevatele preventsiooni projektidele.

Tegevuskava esitati Vabariigi Valitsusele novembris ning kiideti heaks 14. novembril.

5. Kuritegevuse uuring

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 28. märtsi 2000 korralduse nr 234-k punktile 5 on Kriminaalpreventsiooni Nõukogu ülesanne anda Vabariigi Valitsusele hinnang kuritegevuse olukorrast.

7. detsembril toimunud istungil kinnitas KPN uuringu “Kuritegevus Eestis 1999. aastal.” Uuring telliti eesmärgiga jätkata alates 1994. aastast Vabariigi Valitsusele esitatud aruannete seeriat kuritegevuse olukorrast Eestis.

Uuringu eesmärgiks oli erinevalt varasemate aastate praktikast, mil olukorra analüüs põhines valdavalt õigusametkondade ametlikul statistikal, siduda ametkondade statistilised andmed enam teoreetiliste ja empiiriliste kuritegevust käsitlevate uuringute tulemustega. Uuring kavatsetakse esitada Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks 2001. aasta jaanuaris.